

BONJO-symposium groot succes

Gek in de gevangenis

Steeds meer mensen belanden in longstay-afdelingen en tbs-klinieken. Is dat een goede ontwikkeling? Hoe lang gaat dat nog door? Welke visie schuilt daarachter?

Op 27 mei jl. organiseerde BONJO een themaconferentie met een bijzonder programma. In de sfeervolle zaal van het schitterende Bethaniënklooster in Amsterdam lieten vooraanstaande sprekers onder voorzitterschap van Humanitas-directeur **Lodewijk de Waal** hun licht schijnen op de zorg in de forensische wereld. Hieronder een korte impressie van deze bijzonder leerzame en inspirerende middag. Het volledige verslag vindt u op www.bonjo.nl.

knelpunten

De eerste spreker is **dr. Jacqueline Hochstenbach**. Zij is hoofd behandelzaken en hoofd kenniscentrum van de Oostvaarderskliniek te Almere. In haar inleiding gaat zij in op de knelpunten.

Hochstenbach: "De huidige strafrechtpraktijk in Nederland doet geen recht aan de meest kwetsbare psychiatrische patiënten die het contact met de alledaagse realiteit verloren hebben. Door betere en vroegere signalering, preventie en adequate behandeling zou veel leed voorkomen kunnen worden."

Jacqueline Hochstenbach hekelt de tendentieuze mediaberichtgeving

Lodewijk de Waal

die zich vooral concentreert op incidenten. Verder bestrijdt zij het idee dat er steeds meer mensen in longstay en tbs belanden. In 2007 was er volgens haar juist sprake van een afname.

kwalijk

Dat ziet jurist en psychiater **mr. drs. Rembrandt Zijderhoudt** toch anders. Bij de totstandkoming van de longstay werd verzekerd dat deze bedoeld was voor maximaal twintig personen. Dat zijn er ruim 260 geworden. Of het bestaan van longstay-voorzieningen ongewenst is hangt af van hoe je er naar kijkt. Mensen worden op een nette manier behandeld en de rechtspraak is meestal gedegen en goed. Daar staat

In 2007 was er juist een afname van Longstay en T.B.S. patiënten

tegenover dat de longstay niet is wat de rechter voor ogen had bij het opleggen van de straf: namelijk straf en tbs. Vanuit dat oogpunt gezien is de longstay kwalijk, omdat iemand in theorie tot in het oneindige in longstay kan zitten.

onschuldig

Drs. Bart van Dekken is behalve directeur Interfocus Consultancy, psycholoog en orthopedagoog. Hij is voorstander van een humane rechtsbejegening. Bij een aantal patiënten in de longstay is de kans op recidive groot. Als iemand vanuit tbs of longstay recidiveert, is het voor de politiek erg makkelijk om te scoren. De wetgeving is daarom op een aantal punten al aangepast. Bij de aanpassingen lijkt het erop dat repressie een doel op zich is geworden: liever tien onschuldig vast dan één schuldige op vrije voeten.

opbergen

Dan is het woord aan **Mira de Vries**, voorzitter MeTZelf, Vereni-

De sprekers. Vlnr. Mira de Vries, Jacqueline Hochstenbach, Bart van Dekken, Lodewijk de Waal, Rembrandt Zijderhoudt en Toon Walravens. foto: Frans de Rouw

ging voor Medische en Therapeutische Zelfbeschikking. Zij is stellig in haar overtuiging: "De forensische psychiatrie dient om mensen

op te bergen, twijfels van de rechter te verhullen en gaten in ons rechtstelsysteem te vullen."

Met het opleggen van tbs door de rechter geeft hij het recht uit handen. Bij tbs staat het immers niet vast wanneer iemand op vrije voeten komt. Dit gebeurt met de overtuiging dat het in het belang van de dader is, want deze krijgt tijdens de tbs hulp aangeboden. De aangeboden hulp moet echter wel adequaat zijn en dat is bij tbs niet het geval vindt mevrouw De Vries.

onwetenschappelijk

Psychiatrie is geen wetenschap want de ziel – de psyche – is niet te meten. Bij wangedrag zijn er te veel variabelen zodat er geen vergelijkingen getrokken kunnen worden. Geneeskunde is de kunst om te genezen. Psychiaters kunnen niet genezen. Zij spreken zelf van het managen (beheersen) van de kwaal. Mevrouw De Vries stelt dat patiënten in de psychiatrie eerder slechter dan beter

worden van de behandeling.

Veel positiever over de psychiatrie is **Toon Walravens** die de middag afsluit. Hij is werkzaam als zorgconsulent GGzE in Eindhoven. Bijzonder is dat hij dat doet als ervaringsdeskundige begeleider. Walravens weet het publiek te ontroeren met een moedig verhaal over zijn verleden, waarin hij zichzelf niet spaart.

keiharde beeldvorming

Hij heeft door zijn behandeling meer zelfinzicht gekregen en is ervan overtuigd dat hij hier niet had gezeten als hij niet behandeld was. Hij vindt echter ook dat er nog veel

Om de psychische zorg in de gevangenis en de behandeling in en na detentie te verbeteren geeft de heer Walravens voorlichting aan PIW'ers, scholen en diverse gemeentelijke instanties.

onbevangen

Voorzitter Lodewijk de Waal sluit deze boeiende middag af. Onbevangen is hij de conferentie ingegaan, maar inmiddels maakt hij zich zorgen over het aanscherpen van de regels en de negatieve beeldvorming ten opzichte van tbs en longstay. Het huidige beleid lijkt meer gericht op veiligheid en minder op adequate behandeling. Het

Het huidige beleid lijkt meer gericht op veiligheid en minder op adequate behandeling

verbeterd kan worden. Tijdens de behandeling word je bijvoorbeeld niet voldoende voorbereid op terugkeer in de maatschappij. Na detentie heb je geen woning, geen werk of dagbesteding. Bovendien is iemand die vrijkomt niet voorbereid op de maatschappij heerst over tbs-patiënten. Het budget voor de nazorg wordt nu verdeeld onder meerdere zogenaamde casemanagers. Dit zou volgens de heer Walravens beter gecentraliseerd kunnen worden.

is prijzenswaardig dat de Commissie Visser zijn rug recht heeft weten te houden.

Alle sprekers worden ten slotte van harte bedankt voor hun prikkelende bijdrage en ontvangen uit handen van BONJO beleidscoördinator Job Joris Arnold het luisterboek 'Mensenrechten' van Bart Stapert en een mooie bos bloemen.

Bekijk nu het volledige verslag van het symposium op www.bonjo.nl.